

Çocuklarda Anestezi Uygulaması

Bireylerin tedavi hizmetleri sürecinde cerrahi bir müdahaleye ihtiyaç duyulması hem hastanın hem de yakınlarının endişelenmesine sebep olmaktadır. Hatta çocuk hastaların bu cerrahi süreçlere hazırlanması hasta ve yakınlarında daha fazla endişe uyandırmaktadır. Bu tamamen normal bir durumdur.

Bir çocuğun cerrahi bir işleme tabi tutulabilmesi için bu işleme bağlı olabilecek ağrı, rahatsızlık hislerini gidermek, hastanın endişesini azaltmak amacıyla anestezi verilmesi gereklidir. Anestezi, sadece cerrahi sırasında değil bazı tanısal işlemler sırasında da uygulanabilir. Örneğin; manyetik rezonans görüntüleme (MR), tomografi gibi tanısal işlemler çocuklarda sıklıkla anestezi gerektirir.

Bir hastaya anestezi gerekli olduğunda bu anestezi uzmanı tarafından verilir. Anestezi uzmanı bir tıp doktorudur ve tıp fakültesinden mezun olduktan sonra dört yıl daha anestezi uzmanı olmak için eğitim görmektedir. Bir anestezi uzmanı; anestezi, ağrı ve yoğun bakım gibi konularda uzmanlaşmış bir hekimdir.

Anestezi alacak çocuklar, işlemden önce anestezi uzmanı tarafından muayene edilir, bazı testler yapılarak ameliyat için uygunluk durumu saptanır. Enfeksiyonu olan veya tıbbi bakım gerektiren durumları bulunan çocuklara en iyi koşulların sağlanmasından sonra anestezi verilebilir. Ağır grip geçiren, ateşi yükselen, burundan iltihaplı akıntısı olan hastalarda ameliyat acil değilse ertelenir. Hafif enfeksiyon durumlarında da ameliyatın büyüklüğüne ve riskine bağlı olarak erteleme yapılır.

Anestezi alacak hastaların tümünde midenin boş olması önemlidir. Bu durum çocuklar için de geçerlidir. Çünkü anestezi sırasında mide dolu olursa mide içeriğinin akciğerlere kaçma riski vardır ve bu son derece ağır sonuçları olan problemlere yol açar. Beslenme kısıtlamaları şöyle yapılır:

Yiyecek	Açlık süresi
Katı gıdalar (örneğin; et, yumurta yoğur, ekmek, vb)	Cerrahiden 8 saat önce
Şeffaf olmayan sıvı gıdalar (mamalar, sütlü gıdalar)	Cerrahiden 6 saat önce
Anne sütü	Cerrahiden 4 saat önce
Şeffaf sıvılar ve ilaçlar (elma suyu, su vb)	Cerrahiden 2 saat önce

Acil durumlarda anestezi gerekiyorsa mide boşalması beklenemez. Bunun için anestezi uzmanı hastanın kusmaması veya mide içeriğinin yemek borusuna geri gelmemesi için gerekli önlemleri alır.

Anestezi öncesi uzman hekim tarafından çocuk hastalar ziyaret edilir. Bu sırada anestezi uzmanı aileye çeşitli sorular yöneltebilir. Bu sorular şöyle olabilir:

- Çocuğunuzun herhangi bir alerjisi veya astımı var mı?
- Herhangi bir aile bireyinde anestezi almasıyla ilgili kötü bir reaksiyon oldu mu?
- Çocuğunuz daha önce anestezi aldı mı? Aldıysa nasıl bir deneyim yaşadı?

Bu soruların tamamı hastanın iyi bir anestezi deneyimi yaşaması için gereken koşulların oluşturulmasında önem taşımaktadır. Olası ve gerekli müdahalelerin zamanında yapılabilmesi için doktorun, hastanın fiziksel durumuyla ilgili geçmişini bilmesi çok önemlidir.

Bir diğer önemli konu ise çocukların ameliyat hakkında bilgilendirilmesidir. Aileler haklı olarak çocuklarını her türlü huzursuz durumdan korumak ister. Ancak ameliyat olacak bir çocuğa durumu, yapılacak işlemleri anlatmamak ameliyat sonrası çocuklarda güvensizlik, depresyon, endişenin gereğinden fazla artması gibi olumsuz durumlar gerçekleşmektedir. Çocuklar sanılanın aksine kendileri hakkında bilgi edindiklerinde durumu daha kolay kabullenmekte, çevreleriyle daha iyi iletişim içinde olmaktadır. Ayrıca çocuklar ailelerinin psikolojik durumları konusunda da son derece hassastır ve onların endişelerini çok derinden hissederler. Bu nedenle ameliyat öncesinde aile bireylerinin kendi endişelerini de yönetmeleri özellikle çok önemlidir.

Anestezi uzmanı çocukların cerrahi sırasında rahat ve ağrısız bir deneyim yaşamasını sağlar. Cerrahi sırasında hastaların kalp hızı, kan basıncı, solunum hızı ve derinliği, vücudun oksijen düzeyi gibi gerekli bütün yaşamsal fonksiyonlarını düzenli olarak kontrol ederek hasta güvenliğini sağlar.

Çocuk, hastalar operasyon odasına sıklıkla sedasyon yapıldıktan sonra alınır. Böylece çocukların korkmaları, huzursuz olmaları önlenmiş olur. Anestezi uzmanı, ameliyattan sonraki dönemde de ağrı duyulmasını önlemek için çocuklara gerekli ilaç tedavilerini planlar.

Çocukların ameliyat deneyimini olabildiğince problemsiz atlatabilmeleri hekimlerin ve ailelerin birlikte işbirliği yapmaları önemlidir.

Doç. Dr. Füsun GÜZELMERİÇ

Anesteziyoloji Ve Reanimasyon Eğitim Görevlisi